

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo naročnati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Ni ga več — šel je!

Iz Celovca, 5. marca.

Ravnatelj učiteljske pripravnice, Boltazar Knapič je padel! Padel pa ni vsled upliva klerikalne stranke, če tudi on to sedaj sam trdi ustmeno in po listih, a la „Ostdeutsche Rundschau“, nego padel je, ker se ni mogel več vzdržati, in ker je bil, nagromadil toliko grdih grehov, da ni izdala nič več niti pomoči nemških državnih poslancev, — kajti minister Hartel je bil prisiljen, hočeš nočeš, poslati mu nemudoma „višnjevo polo“, ker ni mogel dalje trpeti takih stvari, kakoršne je uganjal ta šolnik v vedno večji meri. Početje Knapičevo sedaj svedoči, da je on tak človek, da mu ne sme biti izročena niti jeden dan več šolska mladina.

Zrel za pokoj je bil Knapič že zdavnaj, že tačas, ko ga je Vaš deželni predsednik, ekszellenca baron Hein usilil ministru Gautschu za ravnatelja, češ, da je izvršen šolnik; zrel je bil, ko je kolovratil po Koroškem ter oznanjal po shodih „Schulvereine“ in „Städte“ boj zoper Slovence; zrel je bil, ko je njegov šolski sluga Kaiser objavil ministrstvu celo kopo umazanih činov Knapičevih, ter je zaradi tega moral plačati Knapič nekaj stotakov kazni, a ni mogel uničiti ubogega sluga, kar bi bil zelo rad dosegel! A vse to ni nič izdalo! Mislili smo vedno, da mora Knapič prej še najmanj par Slovencev ubiti, predno se boče postopalo odločno proti njemu, in čakali so res tam gori toliko časa, da jim je že takorekoč sam usilil vrv, na katero so ga naposled vendarle morali obesiti.

Veseli nad tem činom vlade je sedaj veliko celo v nemško-narodnem taboru, ker se Knapiča vse izogiba. Knapič je pa sedaj očital nemško-narodnim poslancem, da so zanemarili svojo dolžnost, ker ga niso mogli rešiti te usode — a ti poslanci so se ga kratkomalo otrsli z izjavo v „Grazer Tagblattu“, da niso poklicani v to, da bi si mazali svoje roke „zur Vertuschung von Ungehörigkeiten“ Knapičevih. Jasen odgovor, če tudi še dosti diskreten. In „Ostdeutsche

Rundschau“, ki je objavila 26. svečana t. l. s črko „K.“ podpisan dopis iz Celovca, v katerem ta jako prozorni „K.“ trdi, da je „žrtva klerikalne stranke“, ker se je upiral „der Verklerikalisierung der Lehrerbildungs-Anstalt“, je par dni potem izjavila, „da ta dopis ni resničen, in da ni umirovljen Knapič vsled vpliva klerikalne stranke, nego zaradi drugih dogodkov“.

Kdor torej sodi o tej aferi drugače, in smatra Knapiča za žrtvo klerikalcev ali kterekele druge stranke, umiva zamorca! Istina je le to, da si je grob skopal Knapič sam s pomočjo svoje žene, in da mu je pomagalo do višnjeve pole največ to, kako je podiral in postavil po šolskih sobah peči za drag denar ter gospodaril z eraričnim blagom in denarjem. Cele zavoje pritožb se je moralo prej nakupiti pri koroškem deželnem šolskem svetu in direktno pri ministrstvu, predno se je storil odločilni korak. Že vrabci so čivkali po strehah in brlogih o vsem tem, a preteči so morala leta, predno se je kaj storilo. Marsikdo je že zmajeval z glavo, ko je vedno bolj očitno postajalo, da se hoče vse prikriti s plaščem tukaj pri nas le predobro upeljanega „Vertuschungs-Systema“. — Ako bi bil kak slovenski profesor, kaj še ravnatelj, le stotinko tega provzročil, kar je izvršil ta nemški hrust na škodo države in ugleda šole same, bi bil gotovo poginjal že takoj prvi dan brez vsake penzije, a tu seveda se je merilo z drugim merilom, ker se Nemcu kot „dem vollwerthigen“ ne sme zakriviti lasu, če tudi ta uganja še take reči.

Skraini čas je torej bil, da se je oče dil Augijev hlev tukajšnje učiteljske pripravnice, obžalovati pa je to, da je bil za ravnatelja na izpraznjeno mesto imenovan brez razpisa mož, ki ne razume niti besedice slovenskega jezika, in ki je, kakor zadnje „Freie Stimmen“ trdijo, „ein treuer deutscher Mann“. To pa tem ljudem zadoštuje, ker glavna stvar je ta, da se na naši pripravnički kakor do sedaj, tudi še naprej germanizuje po starem načrtu, dokler ne izgine zadnji Slovenec na Koroškem s površja. Pokojni deželni šolski nadzornik dr.

Gobano je to sramotno delo začel ter ga z vsemi silami pospeševal, sedanjí njegov naslednik Palla ga nadaljuje, prihodnji, ki pride za Pallom, ga bode pa dognal — in mirna bode koroška Bosna! Torej čast in slava takim gospodarjem!

V Ljubljani, 7. marca.

Iz državnega zbora.

Tudi zakon glede žganjarine je došel že do prvega branja. Med govorom Čeha Heimricha je začel oklofutani češki socialist Fressl iznova razgrajati, a besede ni dobil. Heimrich je dejal, da je doslej finančni minister vedno obljubljal, da bo deželam pomagal, toda deželne finance se zmanjšujejo v interesu bogatinov. Govornik se je izrekel proti predlogi. Poslanec Lemisch (nemška narodna stranka) je pritrdjeval predgovorniku, zlasti pa v tem, da naj se poljedelsko delovanje prepušča deželnim zborom, če tudi mora biti med deželami zveza n. pr. radi obdajanja konsumnih stvari. Država si pridržuje vse politične stvari nad šolami, deželni zbori pa morajo šole vzdrževati in učitelje plačevati. Korist od te predloge bodeta imeli le Galicija in Češka. Za alpske dežele pa so ostale samo kosti. Potem je govoril o gospodarskih razmerah na Koroškem ter se izrekel proti predlogi. Češki radikalec Kiofač je podal nato imenom somišljenikov izjavo, da predsedstvo ne postopa pravilno. Čeh Brzorad je interpeliral predsednika radi nenemških vlog. Nato se je seja zaključila. Danes ob 3. uri popoldne je zopet seja.

Kralj Aleksander.

„Figaro“ je objavil pogovor s srbskim kraljem. Aleksander je zavračal očitanja, da očeta Milana ni ljubil. Bolezen in smrt sta nastopili s presenetljivo rapidnostjo. Pogreba se ni vdeležil, ker se je Milan proti volji naroda pokopal na tujem. Aleksander pa je priznal, da je bil v političnih načelih očetu nasproten. „Regime mojega očeta“, je dejal Aleksander, „se mi je zdel nezdržljiv z demokratičnim duhom in izvorom srbskega naroda. Nikdar ni Milan v notranji upravi dovolil kake re

forme. Njega zunanja politika je bila slabo inspirirana. Milanova politika napram Avstro-Ogrski nasprotuje interesom, intencijam in čustvom srbskega naroda. Po veri in pokoljenju so Srbi bratje Rusov, na to pa je bil Milan pozabil ter Srbijo večkrat kompromitiral. Notranji pu-stolovski politiki Milanovi se je moral napraviti konec. Reakcionarni regime se je moral nehati, dasi ga je ustvaril Milan, zato, ker je bil nevaren življenjskim interesom Srbije“. Po svoji oženitvi skuša dobiti kralj stabilno ministrstvo, v katerem so talentirani možje z jasnimi, željami naroda prijaznim programom. Končno je izrazil kralj svoje veselje, da dobi kmalu potomca.

Vojna v Južni Afriki.

O kapitulaciji Louisa Bothe ni nobene poročila več. Pobožna želja Frencha in Kitchenerja se ni izpolnila. Botha se je obrnil proti severju, bržčas, da stopi s Schalk Burgerjem, ki je pri Lydenburgu, glede položaja v Transvaalu v dogovor. Kapitulirati pa, to je danes že gotovo, neče. Angleški listi so se bahali, da ni v Kaplandiji nobenega Bura več. Tudi tu so se prenačili, kajti Krutzing je s svojim oddelkom zasedel Pearston, in angleške čete ga skušajo, a menda ne morejo pregnati. Iz Kapstadta poročajo, da sta imela Dewet in Stejn, ko sta 24. februarja pasirala Petrusville, samo 500 mož. Buri so porušili brzozavne zveze in aparate. Oddelki Hertzoga in Branda pa so prišli s 3000 možmi naslednjega dne. Angleški polkovnik Thorneycroft je preganjal Bure s 700 možmi, a je seveda prišel prekasno. Dewet je ušel Angležem preko reke Oranje na takem kraju, za katerega Angleži niti vedeli niso. Iz Londona poročajo, da so imeli Buri v Philippolisu vojno posvetovanje, katerega se Dewet ni udeležil. Pač pa sta bila pri tem konferiranju Haasbroek in Steenkamp. Zadnji je baje izjavil, da je vojna za Bure brezupna, in da so vojne naveličani. Ta vest je bržčas zopet izrodek bolne domišljije kakega angleškega reporterja. Iz Londona poročajo nadalje, da je Philippolis

LISTEK.

Deseti brat.

Narodna igra v 5 dejanjih (7 podobah) s petjem. Po J. Jurčičevem romanu dramatisoval Fr. Govekar. Pevske točke uglasbil ali priredil Lav. Pahor. (Konec.)

Najlepša in najbolj sveža je 4. slika („Pred črevljarnico“) Ta podoba z dejanjem igrinim sicer ni v organični zvezi, toda je zaradi značajev jako interesantna in najugodnejše dirne po neprisljenosti, s katero se prizori vrše. Ta podoba je jako značilna za pisatelja, ker ne deluje z dramatikom, ampak z interesantnim grupiranjem značajev in scen ter z godbo. V okviru naloge, ki si jo je pisatelj zastavil: da bi zabaval priprosti narod od podobe do podobe, je slika najsrečnejše uspela, ker razvije poleg zunanosti in humorja tudi plemeniti čustva. Podoba je izmed vseh tudi najbolj izvirna, ker je samostojno koncipirana. Gospod skladatelj je v tej sliki ton (kolorit) posebno srečno zadel.

Predramatični zaplet je v igri premalo jasno izražen; ranjeni deseti brat ni mogoče, da bi nam vso skrivnostno temo predigrskega romana dovolj jasno razložil.

Moč „Desetega brata“ je v značajih Govekar se je pri teh zvesto držal Jurčiča, in mislim, da je to garancija ugodnega uspeha naše igre! Značaji so namreč večinoma dobro pogojeni oziroma prenešeni. Ko bi bil Govekar izkoristil še vso latentno silo značaja desetega brata, bi bil uspel še popolnejši. Rekli smo že, da značaj desetega brata ni dovršen, in mislimo, da nam za to podrobnega dokaza ni treba; naj o tem mimogrede še kaj omenimo v zvezi z oceno igralca g. Dobrovolnega. V obče nam je reči, da je ustvaril g. Dobrovolny jako lepo delo: v temperamentu, v mimiki in gestah, v petju, (kjer nas je posebno ugodno iznenadil), in tudi v izgovoru nam je nudil jako veliko interesantnega, umetniškega. Da skrite demonične strani tega značaja igralec ni pogodil, je kriv pisatelj, ne on. Jurčič pravi, šele, ko je bil Martinek na smrt ranjen, da „vseh tistih značajnih prog ni bilo več po njegovem obrazu, in da se mu takrat ni izpremenil samo način govorjenja, ampak tudi glas“! (str. 209). To ne sme biti samo poeta, ampak glavni znak cellega dramatičnega značaja desetega brata! V prizoru z očetom ostati more torej Spak še Spak, ne sme biti še človeški, in pa še tako gorko človeški, kot je to g. Dobrovolny pokazal; le zablika naj se tu in

tam skozi nadeto demonično masko desetega brata gorki človeški čut Martinka, zavrženega sina Piškavovega. Gosp. Dobrovolny je bil v prizoru z očetom celi, čuteči človek, in ne „nemezis“, ki naj se očetu na pete obeša. Šele ko začuti Martinek smrt pred sabo, sleče desetega brata: takrat pa naj kakor jasno sonce prodre mrklo ono masko ves živi človekoljubni čut Martinkov, ki na smrtni postelji, ustrelen iz roke sina največjega svojega sovražnika, svojega očeta, roti Kvasa, naj molči o njegovi zgodbi, da ne bo Piškavu in Marjanu v sramoto! Značaj desetega brata skriti je bil torej v tisto skrivnostno temo, ki nareja roman interesanten; le s svojo dobroto naj posega deseti brat odločilno v osodo vse okolice in le na to stran sme dramatik izdati človeka v njem. S tem bi bil dosegel v 3. podobi (Na Piškavovem domu) napetost, in v „Krjavljivi koč“ bi bil imel namesto odpora zanimanje. — Čisto izviran je bil g. Verovška Krjavelj. Tega originalnega možica si je Jurčič menda drugače predstavljaj (gl. str. 58 in natмено sporočilo sošolcev Jurčičevih); toda priznati moramo, da bi zdaj, ko smo Verovškovega Krjavlja videli, tudi Jurčičevega ne mogli predočevati si drugačnega: kakor nekda z Mozolom, ki smo si ga bili tudi drugačnega mislili, tako nas je igralec sedaj

s svojim Krjavljem popolnoma sprijaznil. S tisto kričečo, zategneno govorico, ki jo Jurčič daje temu junaku (str. 61) tudi on lahko navrši svoj, ne plitvo zasnovani značaj. Da je imel kožo prelepo, ni njegova krivda, pa to ima „svoje vzroke“. Verovškovega Krjavlja lahko imenujemo nekaj posebnega. — Kar se tiče ostalih mnogovrstnih, narodnih značajev, naj omenimo, da je le v čast našemu gledališču, da so se na odru tako lepo posrečili. Kaže se, da bo poleg opere pri nas ravno tisto najboljšo, kar največ občinstva zahteva: narodna igra. Da se v treh večerih na teden ne more kultivirati poleg domače še konverzacijska in salonska igra, ki bi jo sicer družabne razmere pač zahtevale, je samo ob sebi umljivo. Pa še počakajmo. — Dolef (g. Danilo), krčmar in župan (gosp. Polašek), „šuštar“ in njegova žena (g. Pavšek in g. Danilova), Peharček (g. Perdan) so poleg Krjavlja in desetega brata zares značaji, ki jih je vredno iti gledat. Tudi g. Nučič (Matevžek), ki je imel precej besede, se dela dobrega očanca, tako da imamo tudi naraščaj, kar največ velja. Kvasu smo že nekaj oporekali. Naj ga še samo opomnimo, s kakšno apatičnostjo je sedel poleg umirajočega Martinka, ki mu je pripovedoval stvari, katere gredo tudi njemu za kožo! Ali je Jurčičev Kvas

v oblasti angleških čet, ki skušajo (?) Deweta iznova obkoliti in ujeti. Dewet pa je po svoji, že tolikokrat obnesli se taktiki svoje čete razdelil na majhne trope. Angleži bi jih radi polovili ter se zelo trudijo, da bi se jim to posrečilo. Angleški vojni urad poroča, da so v mesecu februarju izgubili Angleži 95 častnikov in 2274 mož. Vsega skupaj od početka vojne je padlo 664 častnikov in 13.137 mož Angležev. Skupne izgube, odračunši invalide, ki so se zopet opomogli, pa znašajo 685 častnikov in 16.174 mož, t. j. ubitih, pone srečanih in umrlih. Afrikanderji so poslali v London deputacijo, ki posreduje za mir. Posredovalci želé, da se anektirani burski republiki ne upravljata kot koloniji, nego da se jima vrnejo avtonomne pravice. Merriman, vodja deputacije, hoče govoriti s Chamberlainom ter svoj predlog sporočiti zbornici. Izjavil je, da se Buri anektaciji Transvaala in Oranji ne ustavljajo več, pač pa zahtevajo, da se jim dovoli samo uprava ter da se odpokliče guverner Milner.

Dopisi.

Iz Dolenje vasi, 4. marca (Odgovor na dopis v „Slovenca“ z dne 23. februarja.) Čakal sem nadaljevanja, a do danes zaman. Resnici na ljubo moram odgovarjati na neresnična natolcevanja gosp. kaplana Žužka. Predno pa nadaljujem, povem Vam g. kaplan tem potom, da jaz nisem v nobeni zvezi z dopisi iz Dolenje vasi v „Narodu“, kar Vam uredništvo potrdi, kedar hočete. Mislim, da sedaj odpade marsikaj, kar mi predbacivate. Le iščite si dopisnike drugod, mene pa na miru pustite! Pa idimo po vrsti! Modrujete nekaj o volitvah. Za Boga, imenujte mi jedno osebo, ki more trditi, da sem Vam jaz očitel nekorektno postopanje pri volitvah. Če dotičnega spisa niste razumeli, ne morem zato, informujte se pri dotičnem dopisniku. V svojem dopisu se z največjim veseljem čuhate ob mojo osebo z motivacijo, da sem dvakrat kritikoval Vaše cerkvene govore, in sicer v Ribnici leta 1899. na predpusni veselici in v županovi gostilni. Čudim se, da pogrevate stare in že pozabljene reči; smelo pa morem reči, da ni resnična Vaša trditev, da bi bil zabavljaj: O Vas niti govoril nisem, ker sem že toliko previden, da vem, kaj govorim, posebno proti takim ljudem, o katerih sem prepričan, da bi Vam neali vsako še tako nedolžno besedo na nos. — Pač pa je resnica, da ste mi Vi dosledno neprijazni od onega trenutka, ko sem bil imenovan proti Vaši volji tukajšnjim nadužiteljem. V županovi gostilni sem pa res kritikoval Vaš govor, na katerega me je opozoril posestnik Mrhar iz Prigorice št. 54, ko sem se vračal iz Ribnice domov. Da je bil Vaš govor v resnici hujskajoč, je najboljši dokaz ta, da so popoldne pred cerkvijo 14, 15letni fantalini upili za menoj in trgovcem Lovšinom: „Glejte dva prokleta liberalčka!“ Jaz menim, da se smejo kritikovati tudi cerkveni govori, zlasti ako imajo politično tendenco, kar je sedaj žalibog v

navadi. — Če sem pa govoril kaj žaljivega o Vas, zakaj me niste tožili, prič imate menda vendar dovolj. — Bosa je pa ta, da sem moral iti iz gostilne, le obrnite se zaupljivo do jednega ali drugega gosta in izvedeli boste pravo resnico.

Kar sem trdil v g. župnika sobi, to trdim še danes. Ni res, da sem ponujal in nosil po gostilnah „volilni katekizem“ in neki drugi oklic. Pošteno ni to od Vas, da mi podtikate dejanja, o katerih ni trohice resnice. Vi se sklicujete na priče. Čestitam Vam k takej priči, ki si da izruvati zdrav zob za pol litra vina ali se obriti na polovico. Le vprašajte odbornika Antona Dejaka, Česarka iz Rakitnice ali g. župana. Ti so Vam menda vendar verodostojne priče, katerim boste vendar bolj verjeli nego jedini svoji priči, katero ste v svoji krščanski ljubezni do bližnjega navedli v ovadbi zoper mene na c. kr. okrajni šolski svet. Kdo je delil v Beligojevem gostilni „oklice“, se pa obrnite na posestnika Miho Kluna iz Kota. Ta mož Vam bo prav rad postregel s pravim imenom.

Čudno se mi zdi, da slišite tako izvrstno, kar se govori med štirimi očmi, med štirimi stenami. Rad bi imel tudi jaz tako izvrsten posluš. No, privoščim Vam ga, imejte svoje veselje nad njim! Svoje krivde nisem nikdar priznal, ker mi tega treba ni, in je nikdar ne bom. — Sram me čisto nič ni, če sem preklical nelepo, v razburjenosti izgovorjeno besedo, pač pa ni treba biti ponosnemu katoliškemu duhovnu, ki ne pozna odpustčanja. — Za istinitost svojih dokazov imam celo kopo priči, ki so Vam zmeraj na razpolago.

Predno končam, povem cenjeni rodbini Merherjevi iz Prigorice na ves glas, da nisem z nobenim dopisom iz Dolenje vasi ali od drugod, niti direktno niti indirektno prav v nikaki zvezi. In da ne bo kake pomote ali zavijanja, se podpisujem s svojim imenom

T. Gregorčič.

Iz Žužemberka, 6. marca. Naši klerikanci so od zadnjih državnoborniških volitev zbesneli, ter se zaganjajo kakor stekli v svoje politične nasprotnike. Najbolj glasovitim in popadajočim je prišteti tudi nekdanjega našega Jernejca.

Pred nekaj dnevi je napadel s psokami nekega tukajšnjega narodnjaka. Ko ga je poslednji dobro zavračal, pretil mu je, da mu lahko mnogo škodi, posebno sedaj, ko ima poslednji pri c. kr. okr. glavarstva neko prošnjo. Zagotavljal ga je, da bode on skrbel, da se mu prošnja popolnoma ponesreči. In to je mož tudi poskusil. Toraj tako vi Jernejce krščanski mož o, pardon — fant in nekdanji cerkveni mežnar spolnjujete krščansko resnico: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! Kaj bode dosegli to bomo videli. Slednjič začel je silno odrihati po „Slov. Narodu“. Svojo razlago je zaključil pa s tem: Narod je nič vreden. Tako Jernejce počakajte malo, kaj pa če bi se Vam dala prilika, da to pred sodnijo dokažete, oziroma če ne dokažete, da se Vas pošlje malo v luknjo?

tičejo se posebno strani: 32, 42, 78, 96, 114, 194. — Igralcem bi še svetovali, naj se strogo držé besedila, pos. v priprosti govorici, kajti tu se sme le pisatelju prepustiti, da odločuje o meri in estetičnosti; za obe je sam odgovoren. Predzadnjič je Krjavelj izustil poleg „elefonta“ še „mojo gospodo!“ Če splošno pregledamo Govekarjevo delo ter ga primerjamo z dosedanjimi našimi gledališkimi proizvodi, reči moramo, da smo napredovali. Razven „Jakoba Rude“ in deloma „Rokovnjačev“ še ni bilo menda na našem odru izvirne igre, ki bi nas po diletantizmu ne motila, ne disgustirala, kakor nekda, ko smo v gledališču več trpeli ko uživali. Pri „Desetem bratu“ se čutimo v tem oziru na varnem, kar pomeni mnogo. V obče: igre, ki bi imela toliko dobrih, pristno narisanih značajev, ki bi se vsi tako dobro pogodili, dosedaj še nismo imeli. Česar nismo mogli reči o „Rokovnjačih“, to sodimo zdaj o „Desetem bratu“: da bo — neznanatno prenarejena — godna in vredna tudi kakega drugega, tu tega odra vsaj toliko, kakor n. pr. Ganghoferjev „Herrgottsschnitzer“. — O godbi bi želeli, da bi kdo drugi kaj izpregovoril, ki je pogledal v partituro; nam se je prav dopadla.

A.

Z Rakoka, 6. marca. Pri malem izletu v okolico vjela je neka gospica žilvega metulja na prostem, pod milim nebom. Res čuda v tem letnem času. Komaj je zginil sneg in solnce malo topleje greje, se že metulji prikazujejo in nam težko pričakovano pomlad oznanjujejo.

Iz Savinske doline, 3. marca. Odkar kraljujeta v davkariji na Vranskem gosposda davkar Vencel Horak in kontrolor Jožef Kuss, raste nevolja davkoplačevalcev od dne do dne. Pri prejšnjih gospodih znane so bile uradne ure, a sedaj ne več. Ni čudež! Gospod Kuss leta kakor deseti brat okrog. Videti ga je vsaki trenutek v Gomilski, v Polzeli, v Braslovčah in celo v oddaljenem Celju. Še več! On opravlja med uradnim časom še drugo službo pri sodniji kot drž. pravd. funkcionar. Večkrat stranke čakajo in čakajo, a potem jih gosp. davkar odpravi z besedami: ich werde ihnen die Bestätigung mit der Unterschrift des Herrn Controlors nachsenden, er ist gegenwärtig beim Gericht!! Je li mogoče opravljati dve službi v enem in istem času?! Če je v davkariji potreben, tedaj bodi v davkariji, a sodnija si naj za svoje tožbe priskrbi drugega funkcionarja, kateri ima za to čas. Občine, okrajni zastop, kje ste? Odločno zahtevamo, da napravi vlada v tem oziru red. Ravno tako tudi zahtevamo, da se nam pošiljajo le uradniki, kateri jezik in šego našega ljudstva spoštujejo. Visoka vlada se je pač pri zadnji državnoborski volitvi lahko prepričala, kakšno ljudstvo prebiva v Savinski dolini. Davčni kontrolor Kuss brusil si je sicer pete in nadlegoval vranskega gosp. župana, da naj dela za dr. Pommerja. Celo njegova boljša polovica prišla je zaradi agitacije iz Celja na Vransko in delala zgago. No, bilo je vse zaman, dr. Pommer ni dobil nobenega glasu. V uradu stikala sta ta dan ta dva gospoda glavi in se čudno obnašala. Je li to dovoljeno in spodobno za c. kr. uradnika?! Savinjska dolina ni Slovenjgradec ali Radgona in če ne bo pomagal ta opomin, pridemo z drugim zdravilom. Če se pretaka po vajinih žilah tako germanska kri, kakor to vajini imeni kažeta, tedaj idita med svoje in ne iščita kruha v čisto slovenskem okraju! Zapomnita si, da za moze vajinega kalibra v Savinjski dolini ni in ne bode nikdar tal. Kakšno opazko ste napravili, gosp. davkar, ko ste zagledali na Vranskem gosp. Gostinčarja? Ali veste, gosp. kontrolor? Kdo je zalezoval dan za dnevom gosp. Gostinčarja? Umejemo sedaj, kako je zamogla „Deutsche Wacht“ tako britko potožiti, da se godi g. Gostinčarju v zaporu baje prav dobro. Kaj ne, po vašem mnenju bi ga bili morali zvezati in vreči med same peklenščake!!! Prihodnjič še kaj.

= a-z.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. marca.

— Slovenski jezik v cerkvi. Na shodu slovanskih časnikarjev v Dubrovniku utemeljeval bo urednik spletskega „Jedinstva“ velevažno resolucijo. Nasvetovalo se bo, naj začne vse slovansko časopise vztrajno in odločno delovati na to, da se vsem katoliškim Slovanom v habsburški monarhiji vrne staroslovenska liturgija in da se iz katoliških cerkva v slovanskih krajih odstrani latinščina. Slovanskemu časopisu se bo priporočevalo, naj smatra to vprašanje za jedno najvažnejših, kar jih zadeva slovansko kulturno življenje in naj deluje za njega uresničenje po geslu: Z Rimom, toda s katoliškim, ne z latinskim.

— Slovensko gledališče. Jutri, v petek, 8. t. m. bo veleznanimiva premijera prekrasne Gerhard Hauptmannove drame „Hanice pot v nebesa“. Pisatelj nazivlje svoje delo „Hanneles Himmelfahrt, eine Traumdichtung in zwei Theilen“. Godbo k tej krasni igri, ki si je pridobila po svoji idealni vrednosti svetovni uspeh, zložil je M. Marschalk. Glavno ulogo, Hanico Maternovo igra gđ. Růckova, učitelja Bogdana in tujca, ki spominja na Kristusa, predstavlja in igra g. Dobrovolny. Nadalje igrajo: Dr. Valarja Deyl, okrajnega glavarja Štefanec, sestro Marto, dijakonisinjo Ogrinčeva, občinskega slugo Perdan, drvarja Zaduja Danilo, uloge občinskih revežev pa pl. Kataninova, Bitenčeva, Kovačič in Orehek. Zidarja in očma Hanice igra g. Verovšek,

Haničino ranjko mater Danilova, tri svitile angelje gospodične Gartnerova, Petelinova in Francova, smrtnega angeljna g. Deyl, vaškega krojača Boleška. Priprave za to prekrasno resno igro — sanje — vrše se najskrbneje, in je igra insceniral režiser g. A. Verovšek. — Pred „Hanico“ igrala se bo izvrstna jednodajanska šaloigra „V civilu“, v kateri nastopijo igralske moči: Růckova, Danilo, Kovačič, Deyl in Boleška.

— „Glasbena Matica“ v Ljubljani. Za II. redni koncert v soboto, dne 9. marca, t. l. v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“ pod vodstvom koncertnega vodje g. M. Hubada, pri katerem sodelujejo: gospa Jelena Klička Nebeska, virtuosinja na harfo, g. Tit Olszewski, operni pevec, pevska in šolska zbor „Glasbene Matice“ in godba c. in kr. pešpolka štev. 27 je določen naslednji vspored: 1. Dr. Anton Dvořák: „Carneval“, ouvertura za veliki orkester. 2. a) Jan Terneček: „Češka rapsodija“, b) J. Klička: „Nocturno“, svira gospa Klička-Nebeska. 3. Dr. Gojmir Krek: a) „Misli“, b) „Zaprta so njena okenca...“, pesmi Dragotina Ketecja, poje gosp. Tit Olszewski, na klavirju spremlja g. Jos. Procházka. 4. Ant. Lajovic: „Adagio“. Za veliki orkester. 5. Ivan pl. Zajc: „Dolazak Hrvata“, glasbena slika za moški zbor, tenor, bariton, in bas solo z orkestrom Besede zložil Avg. Šenoa. 6. a) Smetana-Terneček: „Vltava“, simfonična slika za harfo, b) Poenitz: „Nordiška balada“, svira gospa Klička-Nebeska. 7. R. Wagner: „Presrečen sem“, zbor romarjev iz opere „Tannhäuser“, poje moški zbor s spremljanjem orkestra. 8. R. Wagner: „Pozdrav veseli dvorani...“ Prihod gostov v Wartburški grad, koračnica in zbor s spremljanjem orkestra; poje mešan zbor. Začetek točno ob 8. uri zvečer, konec ob polu 10. uri. Cene prostorov: Sedeži od I.—III. vrste po 4 K, od IV.—VIII. vrste po 3 K, od IX. vrste naprej po 2 K; stojišča po 1 K; vojaške in dijaške vstopnice po 60 vin. — Vstopnice se dobivajo v trgovini gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajnici.

— Benefica gospd. Carneri je določena, kakor smo že poročali, na dan 12. marca. Gospd. Carneri je v teh dveh sezonah, kar je član slovenskega gledališča, nastopila v najrazličnejših operah in si s svojo umetnostjo in s svojo požrtvovalno marljivostjo pridobila splošne simpatije. Pela je velike partije v operah „Aida“, „Trubadur“, „Cavalleria rusticana“, „Norma“, „Tannhäuser“, „Lohengrin“, „Večni mornar“, „Čarostrelec“ in „Zrinjski“, potem v operah „Ksenija“ in „Stara pesem“, v opereti „Netopir“ ter iz prijaznosti pela tudi v „Prodani nevesti“ in „Zapravljenicu“ in v igri „Od stopnje do stopnje“. Ako se pomisli, da se je morala gospd. Carneri vse te vloge naučiti v slovenskem jeziku, se mora reči, da je pokazala čudovito marljivost. Za koliko pravega umetniškega užitka se jej ima obč. zahvaliti, tega ni treba šele razkladati, prepričani pa smo da izkaže občinstvo naši primadoni svoje priznanje na dan benefične predstave, pri kateri nastopi gospd. Carneri prvič v operi „Ples v maskah“.

— Zadovoljni oča Cofek. Klasični župan slavnoznane Šmartne pri Litiji ima zaradi hudega jezika svoje žene velike skrbi. Pobožna njegova boljša polovica je bila pred kratkim obojena na več dni zapora, ker je neko gostilničarko razžalila. Razžaljenje je moralo vsekakor zelo izdatno biti, zakaj kazen je ostra. Očetu Cofku se je zdela celo preostra, in zato se je napotil v Ljubljano, da vso stvar izroči odvetniku. Koliko bo odvetnik opravil, to je postranska stvar, glavno je, da se je oča Cofek vrnil jako zadovoljen v svoj pašalik. In imel je vzrokov, v pisarni dotičnega odvetnika je namreč vse osebje vrelo skupaj, ko je oča Cofek povedal, kdo da je. In očetu Cofku se je to jako dobro zdelo, tako dobro, da je ves vzradošen vzkliknil: „Zdaj šele vidim, kako sem obrajtan“. Mislimo, da smo očetu Cofku samo ustregli, da smo to priobčili. Naj tudi drugi ljudje Šmartnem vedo, kako je oča Cofek v Ljubljani — obrajtan.

— Ljubljanska kreditna banka je imela včeraj svoj občni zbor. Poročilo o tem zborovanju priobčimo jutri.

— Čitalnica Vič-Glince priredi javna predavanja v salonu g. Trauna na Glincah. Ta predavanja so brezplačna in namenjena

poleg konvencionalne teatraličnosti tudi blaziran? Indolentni ni. S samo lepoto se ne odpravi vsega. — Manica (gđ. Růckova) se je tretjič jako pohvalno v res lepo vnelo približala originalu. V napredku je moč umetnosti! Boleška je imel temperamenta dovolj, Kovačič premalo, kajti Benjamin je bil vesel človek (Jurčič str. 26). Gđ. Puhek, gg. Povhe in Lumbar so se lepo podali. Vse drugo smo že omenili, samo tega ne, da smo imeli nevesto prav brhko, in da se je tudi gđ. pl. Katanina, čeprav ni bila na listu, v igri in petju izkazala. — Ker nam je na tem, da se ob dobrih izvirnih igrah značaji študirajo, in da igralci započete študije poglobé, naj naštejemo poglavitne strani Jurčičevega Desetega brata (Josipa Jurčiča zbrani spisi, I, Narodna tiskarna v Ljubljani, 1882), na katerih so omenjeni posamezni značaji romanovi: Deseti brat str. 15, 17, 18, 19 — 22, 51 — 54, 56, 57, 66, 67, 75, 82, 84, 136, 187, 188, 192, 193, 209, 229, 230. Krjavelj: 51, 58, 59 — 62, 64 — 66, 118, 170 — 172, 232, 286. Kvas: 36, 86, 87, 88, 92, 93, 99, 103, 107, 133. Piškav: 70, 74, 76, 77, 92. Benjamin: 25, 26, 89, 90. Manica: 26, 33, 94, 110, 181. Marijan: 27, 72, 73, 92, 127. Dolef: 37, 39, 40. Krivčevka: 71, 75. Obrščak: 45. Sodnik: 235. — Dramatičnosti romana

pršim slojem. Spored predavanj je tale: 10. marca ob 1/4. popoldne: Uvod, govori g. Ant. Kristan, tajnik čitalnice, in „O izobrazbi“, govori g. Karol Schweiger; 17. marca ob 4. popoldne bo predaval „O alkoholizmu“ g. dr. Ivan Robida, ordinarij v deželni blaznici na Studencu, ki mu je odbor poseben hvaležen; 24. marca ob 4. popoldne: „O domovinski pravici“, govori g. Albin Prepeluh; 31. marca ob 4. popoldne pa bo predaval „O vzgoji“ g. Luka Jelenc. Po predavanju bo vsakokrat prost razgovor. Trudoljubivi odbor zasluži za svojo namero pač vso pohvalo!

— Dirkališka zadruga v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 18. marca 1901. l., zvečer ob 8. uri v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“ s sledečim dnevnim redom: 1.) pozdrav načelnika, 2.) potrjenje letnega računa za leto 1900., 3.) proračun za leto 1901., izvolitev načelstva, dveh računskih pregledovalcev in dveh njunih namestnikov. Častiti zadržniki naj se blagovolijo tega občnega zbora najpolnoštevilneje udeležiti.

— Umrli je v Gradcu v starosti 37 let inženier gosp. Alojzij Bučar.

— Aretirani so bili 4. t. m. Jože Ciuha vulgo Kominek iz Gornjih Gameljnov radi nevarne pretnje in bogokletstva. Janez Zabret vulgo Koleček radi napada in nevarne pretnje ter Jakob Dačman vulgo Kobalčkov tudi radi nevarne pretnje. Dolgo časa so vznemirjali ljudi z vednimi napadi in pretepi, a končno jih je doletelo zasluženo plačilo.

— Iz Ljutomera se nam poroča: Ker je naš okrajni sodnik svetnik Jesernigg zbolel, je postal sodni pristav dr. Jos. pl. Ducar začasni voditelj sodišča, na njegovo mesto pa je prišel pristav dr. G. Rostock iz Št. Lenarta v Slov. Gor.

— Električna železnica na Opčine pri Trstu. Gradnja te železnice iz Trsta na Opčine se je že pričela.

— Brezsrčna mati. Na Reki se je dne 5. t. m. primeril pretresujoč prizor. Neka Helena Stokič iz Zolana na Hrvatskem je ta dan povila svoje 9 mesecev staro nezakonsko dete v neko odejo in ga položila tik pred voz, ki je bil otovorjen z deskami. Ta brezsrčna mati je hotela, naj bi oče povozil svoje lastno dete. Ljudje so videč nevarnost zavriščali in posrečilo se je, konje ustaviti ter dete rešiti. Brezsrčno mater so redarji odpeljali v zapor.

— Porotne obravnave. Včeraj vršili sta se pri tukajšnjem deželnem sodišču dve porotni obravnavi. Pri prvi obravnavi sedel je na zatožni klopi 23 let stari pekovski pomočnik Janez Šilar iz Št. Vida nad Ljubljano zaradi hudodelstva uboja. V nedeljo dne 12. decembra pili so obtoženec ter mizararska pomočnika Jože Merčun in Janez Kuhar iz Malih Vižmarjev v gostilni Valentina Robide. Zaradi plačila zapitka sporekli so se, na kar sta omenjena mizararska pomočnika odšla iz gostilne; za njima pa je odšel tudi Šilar ter ju potoma zmerjal. Prišedši do hiše Šilarjevega očeta zavlil je obtoženec na domače dvorišče; Merčun pa je pobral kamen in ga vigel obtožencu v glavo. Janez Šilar potegnil je na to nož ter z njim začel suvati svoja nasprotnika. Merčun zgrudil se je takoj na tla ter kmalu na to umrl. Kuhar pa je bil težko poškodovan. Pri sodnem ogledu se je konstatovalo, da je bila Merčunu velika žila grlenica prerezana, da je bil zaboden tudi v pljuča in da je umrl vsled izkrvavenja. Obtoženec priznava dejanje ter se zagovarja s tem, da ga je Merčun razdražil, ker mu je zagnal kamen v glavo. Šilar je bil soglasno krivim spoznan ter obsojen na štiri leta težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno ter trdim ležiščem v temni celici dne 12. decembra vsakega kazenskega leta. — Pri drugi obravnavi bil je 40 let stari vodnjaški mojster Jakob Janež iz Ljubljane obtožen hudodelstva težke telesne poškodbe, ker je dne 7. avgusta lani v prepiru svojega pomočnika Viktorja Mali s palico udaril večkrat po glavi ter ga poškodoval tako, da mu je izteklo desno oko. Janež je bil obsojen na deset tednov ječe.

— Ogenj v dimniku. Včeraj zvečer okoli pol 7. ure unele so se saje v dimniku hiše barona Lazzarinia v Gospodskih ulicah št. 10. Na lice mesta je prišel oddelek požarne brambe pod poveljstvom stotnika g. Ludovika Stricelja. Ogenj se je bil kmalu

pagasil. Nastal je, ker je bil menda dimnik prav slabo ometan. Proti dimnikarokemu mojstru, ki opravlja v tej hiši dimnikarska dela, se bode moralo kazensko postopati.

— Komadi po dva goldinarja niso več v veljavi, in se tudi pri cesarskih uradih več ne sprejmejo. To je izvedela včeraj neka ženska, ko je šla davke plačati. Uradnik ji je vzel tolar, ga preklal in ji ga dal nazaj s poukom, da se tak denar ne sprejema več. Ženska je bila tolar dobila za komad 5 kron.

— Odkriti se ni hotel duhovniku, ki je šel na spoved, neki pekovski pomočnik včeraj na Marijinem trgu, in ker je izvršil še bogokletstvo, so ga izročili policaju, da ga je odpeljal na rotovž.

— Orožniki so pripeljali včeraj popoldne na Zabjek bivšega knjigovodjo stavbenika dr. F. Faleschinia in njegovo ženo. Prijeli so ju bili v Gorici.

— Cerkveno pušico je našel danes zjutraj v Strelških ulicah pri mestni baraki mestni delavec Ivan Juvan. Dognalo se je, da je neznan tat ukradel pušico danes ponoči v Šentjakovski cerkvi. Pušica je bila nepoškodovana, in je tat še odprl ni, ker ni bilo v njej več kakor dva vinarja.

— Tatvine. Hišni posestniki Frančiški Levčevi na Resljevi cesti št. 1 je neznan tat ukradel stol, posteljno odejo, srebrno žlico in 3 klg. račjega perja in v hiši stanujočemu kavarnarju Utriku Schmidtu pa je vzel 4 srebrne žlice. — Francetu Varlu, uslužbencu na južni železnici, stanujočemu v Holzapfelnovih ulicah je ukradel nekdo zlato verižico, vredno 50 kron, zlat prstan, vreden 32 kron, potem mast, mesa in klobas.

— Izgubil je včeraj zvečer o priliki, ko je gorelo v dimniku barona Lazzarinia hiši, neki gasilec denarnico, v kateri je bil desetak, dva srebrna goldinarja, 1 krona in 20 vin.

— Neprostovoljna zamuda. Sinočnja številka našega lista se je zakasnila, ker se je mej tiskanjem stroj nekoliko pokvaril. Prosimo čč. naročnike, naj to zamudo oprostite.

* Pokop z zaprekami. Iz Zagreba poročajo: Pri sv. Križu je umrl grajščinski uradnik Oskar Negely, ki pa je bil protestantske vere. Pokop bi se bil moral izvršiti, ker protestantskega pokopališča tam nimajo, na katoliškem pokopališču, kajti tudi protestantje so kristjani ter imajo tudi Kristusovo vero. Ondotni župnik Černajsek pa ni bil tega mnenja ter je nabujskal kmete, da so se pokopu uprli siloma. Zvonili so plat zvona ter razburili ves okraj. Mrtvaškemu sprevodu niso dovolili dalje, nego so vprizorili najostudnejše škanđale. Pred pokopališčem se je zbrala velika tolpa kmetov, ki so žugali z batinami in s kamenjem. Prihiti so orožniki ter hoteli na razgrajaje že streljati. Zagrebški pastor pa je ponudil kmetom denarja, če dovolijo, da se Negely pokoplje. Denar je zmagal, verski fanatizem nabujkanih kmetov se je pred novci razkadil. Pastor je moral plačati veliko svoto. Ker pa so bili kmetje jama zasuli, je bilo treba izkopati novo. Tako je trajal pokop cele štiri ure. Afera pride pred sodišče in glavni obtoženec je nekrščanski župnik Černajsek.

* Novo operno gledališče, ki je namenjeno narodu, se sezida na Dunaju do l. 1902. V tem gledališču se bo gojila opera za najširše sloje, kateri sedaj radi visokih vstopnin ali radi prepričlega prostora niso mogli zahajati v dvorno opero. Na čelu podjetja stoji grof Osvald Thun-Hohenstein.

* Dunajska policija je napravila s svojo preveliko verno mnogo „kozlov“ ter zlasti razžalila po nepotrebnem mnogo dam, smatrajoča jih brez povoda za prostitutke. Te dni si je iskala neka izobražena francoska gospodičina, ki občuje v najboljših krogih, sobo za stanovanje. Hodila je od hiše do hiše. Ko je hotela stopiti iz nekega stanovanja, kjer si je ogledala sobo, je skočil nanjo neznan mož, jo davi in strgal obleko ter jo vlekel za seboj. Prestrašena Francozinja je mislila, da jo hoče mož umoriti, zato ga je, tresoč se po vsem životu, prosila, jokaje, naj je nikar ne umori. Mož pa jo je vlekel za seboj surovo, da je padla po blatu ter jo gnal po ulicah, kjer so ljudje strmeli nad tem čudnim prizorom, na policijo. Tam so jo zaprli v „špekamro“, kjer je bila še neka prostitutka. Iz sosednje ječe so jo zmerjali aretiranci s najostudnej-

šimi priimki. Čez tri ure so je vlekli pred zdravnik, kjer so jo siloma slekli ter jo — zdravniško preiskali!! Nato so jo zaprli iznova. Čez nekaj ur jo je policaj gnal do mov ter ji pobral pisma. Vzlic temu, da je Francozinja povedala svoje ime in svoj stan ter prosila, naj se policija informira pri francoskem konzulatu, so ravnali z njo kakor z zločinsko prostitutko najgrše vrste. Končno pa so tudi na policiji spoznali svojo zmoto in dekleta izpustili. Francoski konzulat se je pritožil, na kar je poklical policijski ravnatelj Francozinjo k sebi, jo prosil oproščenja ter ji dal 500 kron za odškodnino. Nekateri dunajski policaji so v istini dostojnim damam nevarni gospodje!

* Dreyfus izda svoje „spomine“. Pariški „Gaulois“ poroča, da izidejo prihodnji mesec Dreyfusovi „Spomini“ pod naslovom „Petero let mojega življenja“. V tej knjigi je popisal Dreyfus svojo obsodbo, trpljenje na Vražjem otoku in zaključek svoje afere. Čisti dobiček je namenjen revežem.

* Glavo je hotel odsekati svojemu otroku. Iz Billrotha, postaje lokalne proge v Salzkammergutu, poročajo, da je trpel 46letni vrtnar Rudolf Slaviček na verski blaznosti, ki se je nakrat izpremenila v besnost. V odsotnosti je svojega edinega sinčka, triletnega dečka in ostro sekiro vzel ter hitel z njima v drvarnico. Tam je položil dečka na tla ter ga hotel obglaviti. Ker je deček jokal, so prihiti sosedje ter rešili otroka. Blaznika so s težavo zvezali ter ga hoteli z vlakom peljati v Solnograd, kjer je blaznica. V vlakcu pa je začel Slaviček besneti iznova ter je vzlic zvezanim rokam skočil skozi okno vagona. Na to je pobegnil v gozd. Šele po dolgem iskanju so našli blaznika čisto oslabelega ter ga spravili v bolnišnico.

* Ljudsko štetje v Nemčiji. Vsa nemška država šteje 56,345 014 oseb. V zadnjih petih letih se je število prebivalcev pomnožilo za 4,065 113 oseb. Nemčijo prekašata po številu svojih prebivalcev le Rusija s 106 2 milijonov in Zjed. države s 76 milijoni.

* Samomor v rakvi. Iz Kodanja poročajo: V tukajšnjem predmestju delavcev je živel stara ženska, ki ni občevala z nikomur. Pred nekaj dnevi si je naročila pri mizarju rakev. Prebivalci dotične hiše so debelo gledali, ko je dostavil mizar tisto rakev starki, pri kateri ni bilo nobenega mrtveca. Ali 23. m. m. se je začelo iz stanovanja starke strašno kričanje. Sosedje so vdrli siloma v njeno sobo ter našli ondi starko v beli mrtvaški obleki ležečo v rakvi. Dihala je še, poleg nje pa je bil listek z besedami: Zastrupila sem se. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je umrla.

* Ženska v hlačah. V Londonu so sprejeli nedavno v bolnišnico nekega starega moškega, ki se je bil ponesrečil. Zdravnik pa je kmalu spoznal, da je bolnik — ženska. Bila je 66letna Katarina Coombe, ki je živelja že 40 let v moški obleki. Najprej je bila odgojiteljica, potem kuhar i. dr. Končno se je oženila z nekdanjo sobarico, s katero je živelja 14 let, ne da bi bila sobarica opazila, da je nje „mož“ — ženska!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 7. marca. Poljski klub je storil važen sklep. Odločil se je poslati večjo deputacijo pod vodstvom grofa Dzieduszyckega k ministrskemu predsedniku Körberju, k naučnemu ministru Hartlu in k finančnemu ministru Böhmju, katera deputacija bo zahtevala, naj se poljska gimnazija v Tešinu podržavi. Rečena deputacija pojde jutri k imenovanim ministrom. Ta korak poljskega kluba je posebne važnosti, ker se nemške stranke silno zoperstavljajo podržavljenju tešinske gimnazije, in ker je vlada sama opetovano svoje stališče glede narodno-političnih koncesij premenila. Tešinska gimnazija je dobivala doslej 8000 gld. letne državne podpore. Vlada ponuja sedaj 14.000 gld., toda ker znašajo vsi stroški 24.000 gld., zahtevajo Poljaki podržavljenje tega zavoda.

Dunaj 7. marca. Domobranski odsek je danes nadaljeval razpravo o rekrutnem zakonu. Posebno veselost je vzbudil nemški poslanec Malik, kateri

je bil za to takoj promoviran „feldmarsallajtnantom“. Kakor znano, je ta naslov mnogo let nosil nižjeavstrijski deželni odbornik Schöffli.

Dunaj 7. marca. Laški poslanci so podali predvčerajšnjim skrajno impertinentno interpelacijo, v kateri dolže istrsko orožništvo, kolikor ga je slovanske narodnosti, pristranosti ter zahtevajo laških orožnikov. Ta interpelacija je naredila v vseh političnih krogih najslabši utis. Primeren odgovor ne ostane.

Dunaj 7. marca. Nekaj je torej vendarle dosegel nemški državni posl. Nitsche. Imenovan je vladnim svetnikom.

Dunaj 7. marca. Konceptist pri namestništvu v Lincu grof Vratislav je pri ljudskem štetju vpisal češki občevalni jezik. Za to je bil kaznovan in premeščen. Namestnik mu je naravnost rekel, da je Gorenja Avstrijska nemška dežela, in da morajo vsi uradniki vpisati nemški občevalni jezik.

Praga 7. marca. Posrečilo se je ujeti tajne okrožnice klerikalne stranke, s katerimi se delajo priprave za razne volitve. Mladočeha je to ruvanje klerikalcev močno presenetilo.

Berolin 7. marca. Ko je cesar Viljem včeraj prišel iz mesne vinarne v Bremenu, je neki epileptični človek storil nanj atentat. Vrgel je na cesarja kos železa, ki je priletelo cesarju naravnost v obraz in ga zadelo pod desnim očesom. Neki postrešček je napadalca, ki se zove Ditrich Weiland pobil na tla, na kar so ga redarji odpeljali na policijo. Weiland, pravi da je delavec, neče pa povedati iz katerega vzroka je cesarja napadel. Cesar Viljem je danes zjutraj došel v Berolin. Popoldne izdani bulletin pravi, da je cesar močno ranjen, ker mu je meso do kosti prebito, vendar se ni bati ničesar.

Narodno gospodarstvo.

— Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofjiloki. V mesecu januarju vložilo je 96 strank K 45 522 43, dvignilo 13 strank K 6383 98. Izplačalo se je 9 strankam posojil K 29 540. Saldo blagajne z dnem 1. februarja K 17 460 68. Prejemki o mesecu svečanu K 60 116 06. Izdatki K 76 152 09. Darni promet K 153 728 83. Stanje hranilnih vlog K 94 618 82. Stanje posojil K 63076. Saldo blagajnice 1. marca 1901 K 1424 64. Število zadržnikov 61.

— Savinska posojilnica v Žalcu je imela po poročilu v minulem letu denarnega prometa 1,008.164 K 10 h. Hranilnih vlog je bilo koncem lanskega leta 693.909 K 19 h, ako se doštejejo kapitalizovane obresti v znesku 25 660 K 30 h, znašalo je stanje vlog koncem 1900 l. 719 569 K 49 h, katere se razdele na 1172 vložnikov. Vloge narasle so v pretečenem letu za 86.192 K 7 h. Skupno stanje posojil je znašalo dne 31. dec. 1900 l. 582.370 K 32 h, katero se vsled odpisa neizterljivega zneska po 678 K 24 h zniža na 581.692 K 9 h, katero svoto dolguje 957 dolžnikov. Letni čisti dobiček znaša 7 334 K 32 h. Oba rezervi skupaj znašata 78 149 K 44 h.

— Posojilnica v Brežicah. Računski zaključek izkazuje, da je lani pristopilo 225 zadržnikov z 244 deleži, odpovedalo je 84 zadržnikov z 84 deleži, izstopile je 76 zadržnikov s 114 deleži, ostalo je 1025 zadržnikov s 1103 deleži. Novih hran. knjižic se je izdalo 174, uničilo pa 94, obstoji torej 270 knjižic za 252.883 K 71 vin., in iznaša povprečna vloga 936 K 60 vin. Posodilo se je na novo 354 zadržnikom, 203 zadržniki so pa posojilo popolnoma vrnili, dolžnikov je torej 978, ki dolžujejo skupaj 212.947 K 90 vin., ali povprek 217 K 73 v. Čistega dobička je bilo 2207 K 83 vin. Glavnim deležem pripada 5% dividenda 48 K, obresti nevknjiženih dolgov „Narodnega doma“ 440 K, načelstvo dobi nagrade 600 K, tajnik 150 K, za dobrodelne namene 230 K, eventuelni zaklad 519 K 5 v., 1987 K 5 v. Rezervni zaklad iznaša 7006 kron 63 vin.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 80.

Dr. pr. 1099.

V petek, dne 8. marca 1901.

Prvikrat na slovenskem odru:

Hanice pot v nebesa.

Sanje v dveh delih, zložil Gerhard Hauptmann. Godba M. Marschalkova. Insceniral gosp. režiser Anton Verovšek. Kapelnik gosp. Hilarij Benšek.

Pred tem prvikrat na slovenskem odru:

V civilu.

Saloigra v enem dejanju. Spisal Gustav Kadelburg. Poslovenila E. N. Režiser g. A. Verovšek.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/3. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bojeta v nedeljo, 10. marca. Popoldanska ljudska predstava ob znižanih cenah nepreklicno zadnjikrat v sezoni narodna igra s petjem "Deseti brat". Začetek ob 7 1/3. uri. — Zvečer ob 7 1/8. uri nastopi prvikrat na slovenskem odru kot debutantinja koloraturna pevka gospodična A. Vopalkova. Potem drugikrat in zadnjikrat "Hanice pot v nebesa".

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 308-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
6.	9. zvečer	731.5	4.0 sl. jz.ahod	jasno		
7.	7. zjutraj	725.1	12.5 sl. zh.ahod	dež		
8.	2. popol.	722.5	2.5 sl. sv.ahod	dež		33 mm.

Srednja včerašnja temperatura 5.2°, normala: 2.1°.

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naš ljubljani oče, soprog ter sin, gospod

Anton Avsec

posestnik in trgovec v Igavasi

po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, dne 5. m. ob 4. uri popoldne v 40. letu svoje starosti umrl.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 7. t. m. ob 4. uri popoldne ter bo truplo prenešeno na pokopališče k podružniški cerkvi Matere božje v Viševku.

Jernej Avsee, oče. — Alojzija Avsee, soproga. — Vinko Avsee, sin.

Posebni parte-listi se ne izdajajo.

Učenci

(504-1)

iz dobre hiše, poštenega, ki ima dobro šolsko naobrazbo, vsprejme v svojo trgovino

J. S. Benedikt v Ljubljani.

Dekle

15 let staro, želi mesta za prodajalniško učenko. Dovršilo je 4 razrede ljudske šole in je poštenih ljudi.

Pismene ponudbe: A. G., Sv. Lenart, p. Selce, pri Škofji Loki. (505-1)

Cas. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Line; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Razglednice

z lastno sliko (portretom)

krasno izvršene, izdeluje slovenska tiskarna

E. Wograntsits

Dunaj, IX./2, Lazarethgasse 6

po vsaki fotografiji, ki se ji pošlje. Cena za 1 razglednico je samo 12 krajcarjev, a naročiti se mora najmanj 10 komadov od 1 slike, ki se nepoškodovano vrne. (477-3)

V gostilni „Miramar“

se dobé vsak petek različne

sveže morske ribe

okusno po italijanski šegi pripravljene, kakor tudi pristno črno istrjansko vino I. vrste ter različna pristna vina.

Sprejemajo se naročniki na opoludansko in večerno hrano.

Za točno postrežbo in znano dobro kuhinjo jamči in se priporoča

Ivan Tosti

gostilničar.

(463-2)

V pojasnilo!

Izvedel sem, da moja bivša popotnika gospoda C. Wilcher in Franc Rojnik iz Ljubljane trosita krive vesti o moji firmi, in sicer z jedne strani, kakor da bi se bila graška firma Anton Haack združila z mojo, z druge strani, kakor da bi moja firma bila jednaka z firmo Eduard Fünck. — Izjavljam torej, da sta oba popotnika od 1. decembra 1900, oziroma od 26. aprila 1900 iz moje službe odpuščena, da se moja firma ni združila z nobeno drugo, in da sem jaz Albert Eckert že več let jedini imejitelj obstoječe firme Heinrich Fünck & Sohn.

Moj sedanjí popotnik je gosp. Franc Koth. (501)

Lepo snažno kokošje perje kilo K — 4.4

„ „ puranovo „ „ „ — 8.0

„ „ gosje belo „ „ „ — 2.80

„ „ „ sivo „ „ „ — 1.60

„ „ „ periče (Fünck) „ „ „ — 12.—

pošilja po povzetju na vsako postajo ali kolodvor (479-5)

Franc Podlipnik

veletržec s kuretino

Stolnibeligrad (Stuhlweissenburg) Ogrsko.

Koncesija za žganjetoč

se daje v zakup.

Povpraša naj se na Resljevi cesti št. 24, pritlično na levi. (493-2)

Trgovski pomočnik.

Pri gosp. Franu Serafinu Križu, lastniku trg. firme Ivan Križ v Čabru, izpraznjeno je mesto trgovskega pomočnika. Služba se more prej ko mogoče nastopiti. Kompetenti morajo biti vešč v menefakturni in kolonijalni stroki ter zmožni slovenskega ali hrvatskega jezika, posebno dobro v pismu. Plača po pogodbi.

Kdor želi to mesto nastopiti, naj pošlje ponudbo na lastnika. (500)

Kulmbaško sladno pivo

daje moč in redi telo.

Dobava v steklenicah (pastirizovane) od tvekd

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice.

Istotam: (12-54)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega pristnega likerja Triglava iz planinskih zelišč

Polenovka

(Stockfish)

po pristno kapucinskem načinu namočena (388-5)

dobiva se po najnižji ceni pri

F. Mencingerju

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 44.

Vsak dan sveže velefine ima

sadne drožje

(417-6) ponuja

tovarna za spirit in drožje

v Račjem (Kranichsfeld) na Štajerskem.

Naročila naj se pošiljajo zastopniku g.

F. S. Rojnik

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 22.

Žrebanje nepreklicno
23. marca 1901

Srečke invalidska hvala
po 1 krono

Glavni dobiček
kron 60.000 vrednosti.
V gotovini 20%, manj.

priporoča (416-6)
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Kranjsko društvo za varstvo lova.

Razpis premij.

Odbor kranjskega društva za varstvo lova je v smislu svojih, po pravilih določenih namenov sklenil, da se za varstvo lova posebno zaslužnim lovstvomvarstvenim osobam razdele premije.

Prošnje za podelitev premije naj obsegajo kratko pojasnilo o storjenih delih v lovstvenem varstvu, in naj jih podpiše lovstveni gospodar ali njega namestnik.

Prošnje je poslati

do dne 1. aprila t. l.

v Ljubljano odboru kranjskega društva za varstvo lova. (499-1)

V Ljubljani, dne 6. marca 1901,

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

Pristne ruske

Peterburške
Galoshe

(2289-19)

se dobivajo po stalnih cenah pri tvekdah:

J. S. Benedikt, K. Karinger, H. Kenda, Ant. Krisper, V. Petričič, K. Recknagel, Fr. Szantner, F. M. Schmitt.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nollí.

Lastnina in tisk »Národne tiskarne«.